

[Justitsministeren.]

Vending, som man ofte har mødt i Højesteretsdomme, er denne: Dommen stadfæstes af Højesteret i Henhold til Landsrettens Grunde, som i det væsentlige tiltrædes. At disse Ord „i det væsentlige“ forringer Højesteretsdommens Værdi som Præjudikat, vil neppe kunne betvivles. Hvad der er væsentligt, og hvad der er uvæsentligt i den indankede Doms Præmisses, vil jo ofte være tvivlsomt, og til Løsning heraf giver Højesteretsdommene ingen Vejledning. Man maa altsaa i disse Tilfælde erkende, at man er ude af Stand til at bedømme Dommenes Rækkevidde, og Landsretten faar heller ikke at vide, hvilke Dele af dens Begrundelse Højesteret har tillagt Betydning og hvilke ikke. Det synes dog at være et naturligt Krav, at Landsretten fik at vide, hvad Højesteret støttede sig til i dens Begrundelse, og hvad den kasserede.

Altsaa, selv den seneste Tid viser, at vi for den Vejlednings Skyld, som alle maa søge i Højesteretsdommene om Retsforholdene her i Landet, bør have offentlig Votering i Højesteret.

Hvad Sagførervæsenet angaar, udtalte det ærede 7de tingvalgte Medlem (Rytter), at han ikke var tilfreds med Kravet om det store Antal Sager, som en Landsretssagfører skulde have ført for at kunne faa Adgang til Højesteret, idet dette maatte kunne friste en ung, ivrig Landsretssagfører til at raade sin Klient til at føre Rets-sag i et Tilfælde, hvor det havde været naturligare — og hyor han ufristet af en saadan Bestemmelse ogsaa vilde have gjort det — at raade til at søge en forligsmæssig Ordning. Jeg maa ogsaa finde, at det store Antal Retssager, man skal have ført for at faa Adgang til Højesteret, er uheldigt, men hele den Ordning, som er bragt i Forslag af det konservative Folkeparti og Venstre, synes jo at være i meget ringe Grad klar. Jeg haaber, at det gennem Forhandling — dertil har baade det ærede 7de og det ærede 16de tingvalgte Medlem erklæret sig villige — skal kunne lykkes at finde en klar Ordning af Sagførerspørgsmaalet, en Ordning, som ikke i Klarhed staar tilbage for den, Lovforslaget nu indeholder, og den udmærker sig da i høj Grad ved Klarhed.

Prøveproceduren ved Højesteret er i høj Grad uheldig. Det er ikke rimelige Vilkaar at byde en Mand, der er i Slutningen af 30erne eller i Begyndelsen af 40erne — hvad normalt de Mænd vil være, som tænker paa at indstille sig til Højesteretsprøven —, som har stiftet Familie, samlet

sig en Kreds af Klienter, der nærer Tillid til ham, at han skal underkaste sig en Eksamen ved Højesteret og risikere at blive kasseret, hvad der jo baade er til materiel Skade og i høj Grad aandeligt til Fortrød for ham. Og det kan ske, uden at der paa nogen Maade frakendes vedkommende Evne til at procedere for Højesteret, idet det ikke kan betvivles, at Højesteret ved visse Lejligheder har kasseret Folk, fordi Højesteret mente, at der var Sagførere nok. Prøven sikrer heller ikke, at de, der bliver antaget, ubetinget er fremragende Dygtigheder, thi Figura viser, at der i hvert Fald er nogle blandt dem, som ad denne Vej har faaet Adgang til at procedere for Højesteret, der paa ingen mulig Maade kan siges at være fremragende dygtige. Dertil kommer, at Højesteretsprøven sikkert skræmmer mange, som burde have Adgang til at procedere for Højesteret, bort, fordi de ikke vil og ikke synes, at de kan faa sig til at underkaste sig en saadan Prøve, naar de har naaet en moden Alder og en social Position. Den virker meget uheldigt ogsaa derved, at den faar Folk til at tro, at de, som har bestaaet Højesteretsprøven, er dygtige Sagførere i enhver Henseende, og de har dog i hvert Fald kun vist Dygtighed til at procedere. Derimod er de aldeles ikke blevet prøvet i, om de har forretningsmæssig Erfaring til at være Raadgivere for Folk i deres økonomiske Anliggender, hvilket jo er en betydningsfuld og vigtig Side af Sagførervirksomheden. Man har derfor set, at i hvert Fald en enkelt Sagfører, som var fremragende duelig i enhver Henseende, ogsaa til at procedere, er blevet kasseret, skønt han havde en saadan Kundekreds samlet om sig og var Raadgiver for saa mange, at næsten ingen anden Sagfører i Danmark ved sin Død har efterladt sig saa smukt et Minde og et saa smukt økonomisk Resultat af hele sin Virksomhed. Denne Prøve opfylder derfor absolut ikke det, der skal til; og i hvert Fald er det ganske ufyldstgørende og uheldigt, at ingen kan komme til at procedere for Højesteret, medmindre han har villet underkaste sig Prøven. Thi den kan mange, mange af de allerbedste lade sig skræmme bort fra Højesteret af.

Det ærede 7de tingvalgte Medlem pegede paa, at det var Juristerne, som havde rejst Kravet om Domsmand. Det er jo saadan, at Formuleringen af et saadant Krav ganske naturligt kommer fra de Fagmænd, som overhovedet er i Stand til at bringe saadanne Tanker frem, og som bliver bekendt med, hvordan Forholdene er i